

शासकीय पशुपैदास प्रक्षेत्र वाघापूर, जि.यवतमाळ व शासकीय पशुपैदास प्रक्षेत्र बोड, जि.अमरावती ही दोन प्रक्षेत्रे महाराष्ट्र पशुधन विकास मंडळ, नागपूर यांच्याकडे हस्तांतरीत करून या दोनही प्रक्षेत्रांची निम्मी जमीन पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी महाराष्ट्र मेंढी व शेळी विकास महामंडळ, पुणे या संस्थेस तात्पुरत्या स्वरूपात वापरण्यास देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक- संकिर्ण-२०२२/प्र.क्र.३३/पदुम-४

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक :- २४ जून, २०२२.

वाचा : १. कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभागाचा शासन निर्णय क्र. पसंप्र- १००१/ प्र.क्र.२९ (भाग-४) / पदुम-१, दि. २५.०५.२००४
२. आयुक्त पशुसंवर्धन, पुणे यांचे कार्यालयीन पत्र क्र. एफवायपी-२२(२३)/तां-२/प्र.क्र.३/ १०५३/२०२२, पसं-६, पुणे-६७, दि. १२.०५.२०२२

प्रस्तावना :-

राज्यात केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय गुरे व महिष पैदास प्रकल्प राबवून पशुपैदासीची विशेष तज्ज्ञतेची सेवा अधिक कार्यक्षमतेने पुरविण्यासाठी महाराष्ट्र पशुधन विकास मंडळ ही स्वायत्त संस्था स्थापन करण्यात आलेली आहे. त्याचबरोबर राज्यातील देवणी, खिल्लार, गवळाऊ, लाल कंधारी, डांगी या मान्यता प्राप्त देशी गोवंशीय जातीच्या तसेच पंढरपुरी व नागपूरी या म्हैसर्वर्गीय पशुंचे त्यांच्या मायभुमीत जतन व संवर्धन करणे हा मंडळाचा मुख्य उद्देश आहे.

२. महाराष्ट्र पशुधन विकास मंडळाच्या नियंत्रणाखाली अतिशीत रेत प्रयोगशाळा-३, वळू माता प्रक्षेत्र-७ व वळू संगोपन केंद्रे-२ कार्यरत असून वळू माता प्रक्षेत्रावर शुद्ध देशी गायी (गवळाऊ, खिल्लार, साहिवाल, गीर), जर्सी, जर्सी संकरीत, एचएफ संकरीत तसेच मुहुरा म्हशी पैदाशीकरिता जोपासण्यात येत आहेत.

३. वाचा क्र.१ येथील दि.२५.०५.२००४ च्या शासन निर्णयान्वये राज्यातील पशुपैदास प्रक्षेत्र वाघापूर, जि. यवतमाळ व बोड, जि. अमरावती हे दोन प्रक्षेत्र बंद करण्यात आलेले असुन सदर प्रक्षेत्रांच्या जमिनीवर अतिक्रमण होण्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

४. पशुसंवर्धन विभागाकडील पशुपैदास प्रक्षेत्र, हेटीकुंडी, ता. कारंजा घाडगे, जि. वर्धा हे प्रक्षेत्र गवळावू या जातीच्या गायीचे जतन व संवर्धन करण्यासाठी, वैरण उत्पादन, तसेच प्रक्षेत्राचा विकास या उद्देशाने राज्य शासनाकडून महाराष्ट्र पशुधन विकास मंडळाकडे हस्तांतरीत करण्यात आलेले आहे.

५. राज्यातील पशुपैदास प्रक्षेत्र वाघापूर, जि. यवतमाळ व पशुपैदास प्रक्षेत्र बोड, जि. अमरावती या दोन प्रक्षेत्रांच्या जमिनीवर अतिक्रमण होवू नये, तसेच या दोन प्रक्षेत्रांचा विकास करून तेथे वैरण उत्पादन विषयक कार्यक्रम राबविणे, गो व शेळी / मेंढी संगोपन करण्याच्या दृष्टिने सदर प्रक्षेत्रे महाराष्ट्र पशुधन विकास मंडळाकडे हस्तांतरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

६. वर नमुद वस्तुस्थिती विचारात घेता पुढीलप्रमाणे शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

(i) शासकीय पशुपैदास प्रक्षेत्र वाघापूर, जि. यवतमाळ व शासकीय पशुपैदास प्रक्षेत्र बोड, जि. अमरावती या दोन प्रक्षेत्रांचे आहे त्या स्थितीत हस्तांतरण महाराष्ट्र पशुधन विकास मंडळ, नागपूर या संस्थेकडे करण्यास याद्वारे शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

(ii) या दोन प्रक्षेत्रांच्या जमिनीचा तपशील, त्यापैकी महाराष्ट्र पशुधन विकास मंडळ, नागपूर यांच्याकडे वापरासाठी दयावयाची जमीन व पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी महाराष्ट्र मेंढी व शेळी विकास महामंडळ, पुणे या संस्थेस तात्पुरत्या स्वरूपात वैरण विकास तथा शेळी-मेंढी संवर्धनात्मक क्रियाकलापासाठी द्यावयाच्या जमिनीचा तपशील खालीलप्रमाणे राहील.

अ. क्र.	पशुपैदास प्रक्षेत्राचे नाव व एकूण जमीन (हे.)	महाराष्ट्र पशुधन विकास मंडळ, नागपूर या संस्थेकडे हस्तांतरण करावयाची जमीन (हे.)	पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी महाराष्ट्र मेंढी व शेळी विकास महामंडळ, पुणे या संस्थेकडे तात्पुरत्या स्वरूपात वापरण्यास द्यावयाची जमीन (हे.)
१	पशुपैदास प्रक्षेत्र बोड, जि. अमरावती- ११.६८ हे.	५.८४	५.८४
२	पशुपैदास प्रक्षेत्र वाघापूर, जि. यवतमाळ- २३.४१ हे.	११.७१	११.७०

(iii) शेळी मेंढी विकास महामंडळाकडे उपरोक्त प्रक्षेत्रांच्या जमिनी तात्पुरत्या स्वरूपात वापरण्यास देण्यात येत असून यामुळे मूळ अधिकार अभिलेखात कोणत्याही संस्थेची नोंदणी होणार नाही. जमीन मालकीबाबतचे अधिकार अभिलेखातील नोंदी मूळ स्वरूपात अबाधित राहतील. तसेच, जमिनीची सर्वस्वी मालकी शासनाची राहून जमिनीचा मालकी हक्क, जमीन वापराचे प्रयोजन यामध्ये कोणत्याही स्वरूपाचा बदल होणार नाही. त्याचप्रमाणे सदर निर्णयामुळे त्रयरथ पक्षाचे कुठलेही हक्क निर्माण होणार नाहीत. तात्पुरत्या स्वरूपात वापरण्यास दिलेल्या उक्त जमिनीचा वापर काढून घेण्याचे शासनाचे अधिकार अबाधित राहतील.

(iv) महाराष्ट्र पशुधन विकास मंडळ, नागपूर आणि पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी महाराष्ट्र मेंढी व शेळी विकास महामंडळ, पुणे या दोन संस्थांनी उपरोक्त प्रक्षेत्रांचा विकास करून तेथे वैरण उत्पादन विषयक कार्यक्रम राबविणे, गो व शेळी / मेंढी संगोपन करणे इ. कार्यक्रम मंडळ / महामंडळाच्या स्वउत्पन्नातून राबवावेत. सदर कार्यक्रम राबवितांना जमिनीचा वापर अन्य प्रयोजनासाठी होणार नाही किंवा अन्य त्रयरथ पक्षास जमिनीचा वापर करता येणार नाही हे उक्त संस्थांनी पहाणे बंधनकारक राहील.

७. सदर शासन निर्णय शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२२०६२४१५१४४५३५०१ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(डॉ. संजय वि. डोईजोडे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, औंध, पुणे.
- जिल्हाधिकारी यवतमाळ व अमरावती.

३. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, यवतमाळ व अमरावती.
४. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र पशुधन विकास मंडळ, नागपूर.
५. व्यवस्थापकीय संचालक, पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी महाराष्ट्र मेंढी व शेळी विकास महामंडळ, पुणे.
६. प्रादेशिक सहआयुक्त पशुसंवर्धन, अमरावती व नागपूर.
७. जिल्हा पशुसंवर्धन उपआयुक्त, यवतमाळ व अमरावती.
८. जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, यवतमाळ व अमरावती.
९. मा. मंत्री (पशुसंवर्धन व दुग्धव्यवसाय) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
१०. मा. राज्यमंत्री (पदुम) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
११. प्रधान महालेखापाल (लेखा परीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता) - १/२. महाराष्ट्र मुंबई / नागपूर.
१२. अवर सचिव (पदुम-३), कक्ष अधिकारी (पदुम १, २ व १६) कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१३. निवड नस्ती (पदुम ४).